

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-10-10/2013

P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/181 – Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Arkadiusz Przytułski, spec. k.p., upoważnienie do kontroli nr 86789 z dnia 2 września 2013 r. [dowód: akta kontroli str. 1÷2]
Jednostka kontrolowana	Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesław Pasierbek, Prezes Zarządu [dowód: akta kontroli str. 7]

II Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie, tj. osiągnięcie efektu rzeczowego realizacji zadania: „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego”.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zakład Gospodarki Odpadami S.A. w Bielsku-Białej² osiągnął i prawidłowo udokumentował efekty rzeczowe inwestycji dofinansowanej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Katowicach³. Zadanie zostało zrealizowane w terminie określonym umową, zawartą z Funduszem. Środki przyznanej pożyczki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, a sprawozdania rozliczające środki wydatkowane ze środków Funduszu sporządzane były terminowo.

III Opis ustalonego stanu faktycznego

Efekty ekologiczne, w tym rozliczenia finansowe i rzeczowe dofinansowanego przedsięwzięcia.

Na realizację zadania Zakład przeznaczył środki własne w wysokości 7.400 tys. zł oraz środki pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 14.556,4 tys. zł⁴, przyznanej na podstawie umowy nr 70/2011/201/OZ/po-st/P z dnia 6 kwietnia 2011 r.⁵ Ponadto, za pośrednictwem

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dalej zwany Zakładem lub ZGO.

³ Zwany dalej WFOŚiGW lub Funduszem.

⁴ Wysokość pożyczki określona w aneksie nr 3. Pierwotnie wysokość pożyczki miała wynosić 14.868,2 tys. zł.

⁵ Zwanej dalej umową pożyczki. Do umowy zawarto 7 aneksów.

Funduszu⁶, Zakład uzyskał dofinansowanie zadania w wysokości 57.295,1 tys. zł, na podstawie umowy nr 4/2009 (POIS.02.01.00-00-003/08) z dnia 31 sierpnia 2009 r.⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 23÷54]

W umowie pożyczki nie określono sposobu wyboru wykonawcy. Wymóg stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸ zawierała umowa o dofinansowanie. Na podstawie tej umowy Fundusz, jako Instytucja Wdrażająca, miał również m.in. prawo przeprowadzania kontroli procedur zawierania umów oraz uznania części lub całości wydatków za niekwalifikowalne. Wykonawcy zadania inwestycyjnego zostali wyłonieni w trybie określonym dla zamówień publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. 1, 55÷77, 148÷183]

Wniosek o udzielenie pożyczki został przygotowany na druku przyjętym przez WFOŚiGW i przekazany Funduszowi 2 listopada 2011r. Do wniosku dołączono wymagane dokumenty, w tym: sprawozdanie F-01 za I kwartał 2010r., zaświadczenie o stanie zobowiązań wobec ZUS, opinie banków prowadzących rachunki ZGO, kopię raportu i opinii biegłego rewidenta wraz ze sprawozdaniem finansowym za 2009r., decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych z 2009r. Dane zawarte we wniosku były zgodne z załączonymi dokumentami.

[Dowód: akta kontroli str. 200÷222]

Zadania, obejmujące prace przygotowawcze, budowę Zakładu Gospodarki Odpadami wraz z infrastrukturą i osprzętem, obiekty i roboty towarzyszące oraz rozruch technologiczny, zrealizowano zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym, stanowiącym załącznik do Umowy Pożyczki.

W § 3 Umowy Pożyczki określono terminy realizacji zadania: rozpoczęcie zadania (podjęcie prac projektowych) w dniu 1 października 2007r.⁹ oraz zakończenia – do dnia 30 grudnia 2012 r., z wymogiem potwierdzenia protokołem odbioru końcowego i przekazania zadania do użytkowania oraz decyzją w sprawie pozwolenia na użytkowanie. Zakład uzyskał pozwolenia na użytkowanie obiektów wybudowanych w ramach zadania: decyzja nr PINB 7355-5.10.2011.TD z dnia 2 listopada 2011 r.¹⁰, decyzja nr PINB 7355-6.48.2011.TD z dnia 28 grudnia 2011 r.¹¹, decyzja nr PINB 7355-8.1.2012.TD z dnia 6 lutego 2012 r.¹² oraz decyzja nr PINB 7355-6.12.2012.TD z dnia 21 maja 2012 r.¹³.

[Dowód: akta kontroli str. 117÷131, 262]

Zgodnie z Umową, terminami przekazania 3 rat pożyczki były: 17 czerwca 2011r., 31 marca 2012r. i 30 czerwca 2012r., a spłata pożyczki przewidziana została w 39 ratach — od 15 czerwca 2013r. do 15 grudnia 2022 r. Termin spłaty pierwszej raty pożyczki, zgodnie z wyciągiem bankowym oraz księgami rachunkowymi ZGO, nie został przekroczony.

[Dowód: akta kontroli str. 34÷52, 184÷199, 262]

---

⁶ WFOŚiGW był Instytucją Wdrażającą Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013.

⁷ Zwanej dalej umową o dofinansowanie.

⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 907.

⁹ Decyzję o zatwierdzeniu projektu budowlanego i udzieleniu pozwolenia na budowę Zakład przekazał WFOŚiGW 16 listopada 2010 r.

¹⁰ Budynek administracyjny.

¹¹ część socjalna sortowni, punkt demontażu odpadów wielkogabarytowych, budynki wagowy i warsztatowy.

¹² Budynki: sortowni, kotłowni i kompostowni.

¹³ Magazyny surowców wydzielonych i odpadów niebezpiecznych oraz boksy zadaszone i niezadaszone.

Efekty rzeczowe określono w Umowie jako:

- sortownia odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych o wydajności 70 Mg/a,
- kompostownia odpadów biodegradowalnych o wydajności 15 Mg/a,
- rekultywacja starego składowiska odpadów,

zostały uzyskane w terminie zgodnym z harmonogramem rzeczowo-finansowym, przewidującym realizację zadania do 30 grudnia 2012r. Osiągnięcie efektów potwierdził protokół odbioru końcowego z dnia 29 maja 2012r. i decyzje w sprawie pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych, przekazane Funduszowi 29 maja 2012r.

[Dowód: akta kontroli str. 25, 112÷147, 262÷263]

Umowa przewidywała następujące efekty ekologiczne:

- możliwość przesortowania odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych w ilości 60 509 Mg/a;
- odzyskania w wyniku przesortowania co najmniej 15 127 Mg/a surowców wtórnych;
- wytworzenie co najmniej 7 500 Mg/a kompostu;
- zrehabilitowanie starego składowiska odpadów.

Termin uzyskania efektów ekologicznych określono, w § 4 pkt 5 umowy, na dzień 30 czerwca 2014 r. Efekty ekologiczne winny zostać udokumentowane potwierdzeniami odbioru co najmniej 15 127 Mg/a odzyskanych surowców wtórnych oraz 7 500 Mg/a kompostu w okresie od 1 lipca 2013r. do 30 czerwca 2014 r. Osiągnięcie części efektów ekologicznych zostało potwierdzone przed zakończeniem kontroli NIK: możliwość przesortowania odpadów zmieszanych i selektywnie zebranych sprawdzono w czasie próby 72 godzinnej, przeprowadzonej w okresie 10-18 kwietnia 2012 r.¹⁴, natomiast rekultywację starego składowiska zakończono w listopadzie 2011 r.¹⁵.

[Dowód: akta kontroli str. 23÷25, 143÷145, 223÷235]

Pracownicy Zespołu Kontroli Funduszy Europejskich WFOŚiGW przeprowadzili w marcu 2010 r. kontrolę na miejscu, obejmującą m.in. ocenę stosowanego systemu księgowego dla operacji związanych z realizacją projektu, porównanie stanu faktycznego z harmonogramem rzeczowo-finansowym oraz zgodności danych zawartych we wniosku Zakładu z dokumentami źródłowymi. Kontrola nie wykazała „*uchybień powodujących konieczność nałożenia korekty finansowej*”¹⁶.

[Dowód: akta kontroli str. 236÷251, 263]

Otrzymana od Funduszu pomoc finansowa została w całości wykorzystana na wykonanie zadań określonych Umową, co zostało udokumentowane przesyłanymi do Funduszu kopiami faktur oraz rozliczeniem.

[Dowód: akta kontroli str. 252÷261]

Rozliczenie z dnia 26 czerwca 2012r. zostało złożone przez ZGO w uzgodnionej formie uproszczonego harmonogramu rzeczowo-finansowego zadania z nakładami do końca 2012r. w kwocie 70,3 mln zł. W odpowiedzi Prezes Zarządu WFOŚiGW

---

¹⁴ Jako wynik próby podano w sprawozdaniu: „rzeczywista przepustowość roczna instalacji technologicznej sortowni jest większa od wymaganej”.

¹⁵ Protokół odbioru końcowego z dnia 4 listopada 2011 r.

¹⁶ Ponadto dokumenty przekazywane przez Zakład były kontrolowane przez WFOŚiGW w siedzibie Funduszu.

z dnia 9 lipca 2013r. poinformował, że „obliczona na podstawie nadesłanego uproszczonego harmonogramu rzeczowo-finansowego zadania pn. „budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego” kwota pożyczki ze środków WFOŚiGW w Katowicach wyniesie 13.925.498 zł. W związku z powyższym proszę o uwzględnienie wyliczonej kwoty w źródłach finansowania zadania i przesłania pełnej wersji harmonogramu rzeczowo-finansowego. Harmonogram ten będzie stanowił podstawę do rozliczenia zadania. Jednocześnie informuję, że w związku z powstałą różnicą wypłaconego dofinansowania (14.556.400 zł) a kwotą przysługującego dofinansowania (13.925.498 zł) należy liczyć się z koniecznością zwrotu kwoty 630 902 zł¹⁷.

W odpowiedzi Zakład przekazał do Funduszu rozliczenie na podstawie nadesłanego, uproszczonego harmonogramu rzeczowo-finansowego zadania oraz prośbę o „wyrażenie zgody na zaliczenie kwoty 630 902 zł na poczet pożyczki pomostowej, wynoszącej 1 500 000 zł i dokonanie przez nas zwrotu ww. kwoty na rachunek WFOŚiGW w Katowicach w terminie do 7 dni po otrzymaniu przez nas środków dotacji z Funduszu Spójności z tytułu płatności końcowej”¹⁷.

Do zakończenia kontroli NIK ostateczna decyzja dotycząca zwrotu nie została podjęta.

[Dowód: akta kontroli str. 264÷266]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Katowice, dnia 24 października 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler
Arkadiusz Przytułski
specjalista kontroli państwowej

Dyrektor

Piotr Miklis

¹⁷ Ponadto, w pismach z 5 sierpnia 2013 r. i 12 września 2013 r., Zakład przesłał do WFOŚiGW uaktualnienia do harmonogramu rzeczowo-finansowego.